

Список використаних джерел

1. Енциклопедія освіти / Нац.акад.пед.наук України; 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: ЮРІНКОН Інтер, 2021. 1144 с.
2. Про концепцію екологічної освіти в Україні. Рішення №13/6-19 від 20.12.2001. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text>.
3. Рогоза В. В. Практикум з питань формування екологічних цінностей у майбутніх учителів природничих наук у процесі професійної підготовки: навчально-методичний посібник. Рівне: Волинські обереги, 2020. 200 с.
4. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи: К.: Видавництво «Світоч», 2019. – 336 с.
5. UNESCO, (1978). The Tbilisi Declaration. Connect, 111 (1), 1 – 8. UNESCO-UNEP Environmental Education Newsletter.
6. <https://en.unesco.org/news/unesco-urges-making-environmental-education-core-curriculum-component-all-countries-2025>.

Прищеп О. П.,

викладачка кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ІНТЕГРОВАНОГО ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Сьогодні навчання дітей в українських школах будується на засадах інтегративного підходу. Нині діючі Типові освітні програми для початкової школи, розроблені під керівництвом Савченко О. Я. та Шияна Р. Б. відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, наголошують на необхідності всебічного розвитку дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та

індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві... [1]

Ключові компетентності, які визначені програмами для оволодіння школярами, мають інтегрований характер, що дозволяє використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, тобто інтеграцію предметів.

Серед освітніх галузей виокремлено «Мистецтво», яке може реалізуватися через інтегровані курси «Мистецтво» або предмети вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво.

Підкреслимо, що педагогічна праця вчителя початкової школи має свою специфіку, яка полягає у викладанні усіх шкільних предметів початкової ланки освіти. Саме це дозволяє вчителю здійснювати інтеграцію предметів під час проведення уроків. Отже, існує можливість різноманітного викладання освітньої галузі (ОГ) «Мистецтво». Це можуть бути різні варіанти: окремо по видах мистецтва (музичне, образотворче); інтегрований курс «Мистецтво»; інтеграція образотворчого мистецтва у зміст інших предметів; інтеграція музичного мистецтва у зміст гуманітарних предметів, зокрема в освітню галузь «Українська мова та література», «Я досліджую світ». Форма інтеграції також може бути різноманітна: інтегровані завдання, інтегровані уроки, інтегровані курси, проєкти тощо. Результат такого типу викладання навчального матеріалу: формується пізнавальний інтерес учнів, підвищується мотивація навчання, відбувається більш повне осмислення учнями навчального матеріалу, стимулюється аналітико-синтетична діяльність учнів (аналіз та порівняння процесів та явищ); формується системний підхід до об'єктів пізнання, розвиваються креативні, творчі здібності (уява, фантазія, образне мислення, інтелект).

З огляду на це, доцільним вважаємо інтеграцію музичного мистецтва у зміст ОГ «Українська мова та література», «Я досліджую світ». Можливість

інтегрування музики та читання зумовлюється загальними дидактичними цілями і однаковими видами діяльності учнів на уроці – слухання, розуміння, читання, мовлення. У мові та музиці є багато спільного: вони звучать, мають свою мелодику, відображають внутрішній світ людини. Творчі завдання (підбір або написання віршів до музики, творів-вражень про музику, літературних творів на музично-естетичні теми, створення музичних казок, легенд тощо) розвивають креативність мислення учнів.

Інтеграція музичного мистецтва в ОГ «Я досліджую світ» може бути, наприклад, під час вивчення теми «Народні свята»: пропонується ознайомлення учнів з різноманітними народними традиціями свят, оновлюються народні обряди з хороводами, піснями, віршами, танцями тощо.

З метою підготовки майбутніх учителів початкової школи до інтегрованого викладання музичного мистецтва було розроблено та впроваджено в освітній процес для студентів спеціальності 013 Початкова освіта спецкурсу «Музичне мистецтво: інтегративний підхід».

Головною метою спецкурсу визначено теоретична, методична та практична підготовка студентів до проведення в початкових класах інтегрованих уроків з використанням музичного мистецтва. Під час вивчення спецкурсу студентам надаються знання: технології викладання музичного мистецтва в початковій школі, види і жанри музичного мистецтва, його специфічні засоби виразності; сутність музично-освітньої діяльності вчителя початкової школи, види музичної діяльності учнів на уроках музичного мистецтва; зміст і сутність інтегрованого навчання молодших школярів, форми інтеграції змісту предметів початкової школи; специфіку інтеграції музичного мистецтва у зміст гуманітарних предметів початкової школи; технології організації і реалізації сценарію інтегрованого уроку з використанням музичного мистецтва. Також студенти повинні оволодіти наступними вміннями: виховувати в учнів естетичне ставлення до дійсності та емоційно-ціннісне

ставлення до мистецтва; формування їхніх художніх інтересів та естетичних смаків; виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати художні твори; аналізувати програми музичного мистецтва та предметів початкової школи з метою виявлення міжпредметних зв'язків і можливостей інтегрування музичного мистецтва в різні дисципліни; розробляти план-конспект інтегрованого уроку з використанням музичного мистецтва.

Зміст дисципліни поділяється на два змістових модуля: I Інтегративний підхід до музичного виховання молодших школярів, II Взаємозв'язок музичного мистецтва з предметами початкової школи.

Зробивши порівняльний аналіз рівня підготовленості студентів до інтеграції музичного мистецтва у зміст гуманітарних предметів початкової школи до і після завершення проходження спецкурсу, спостерігаємо якісну динаміку росту запропонованого виду педагогічної діяльності.

Отже, постійне звернення до музичного мистецтва в освітньому процесі вчить глибше розуміти красу і гармонію навколишнього світу, розвиває відчуття прекрасного і піднесеного, з дитинства закладає основи виховання Людини з великої літери.

Список використаних джерел

1. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. (затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272). 1-2 клас; 3-4 клас. *Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми в 1-4 класах.* URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>